@mehmetakif.unaldi ORTAOKULU 7. SINIF 1. DÖNEM 1. YAZILI (2. Senaryo)

T.O.7.5. Metnin yüzey anlamını belirleyebilme

KIRK YILLIK SAATÇİ

Bursa'nın Tahtakale Çarşısı'nda kırk yıldır saat tamir eden Hüsnü Usta ile dükkânında konuştuk.

— Bu mesleğe nasıl başladınız?

— On iki yaşındaydım. Babam beni mahalledeki saatçi Rıza Efendi'nin yanına çırak verdi. İlk yıl bana tek bir saate bile dokundurmadı. Dükkânı süpürür, çay taşır, onun ellerini izlerdim.

— Artık herkesin cebindeki telefonda saat var. İşleriniz azalmadı mı?

— Azaldı tabii. Eskiden günde on beş saat gelirdi, şimdi haftada beş altı tane geliyor. Ama gelenlerin çoğu ya dedesinden kalma bir cep saati getiriyor ya da annesine düğününde takılmış bir kol saati. Artık kimse saatini, vakti öğrenmek için tamir ettirmiyor; hatırası durmasın diye getiriyor.

— Sizi en çok uğraştıran saat hangisiydi?

— Yetmiş yıllık bir İsviçre saati. Bozulan parçası çoktandır üretilmiyordu. Üç hafta uğraştım, parçayı pirinçten kendim törpüleyip yaptım. Saat tıklamaya başlayınca sahibi dükkânın ortasında ağladı. O gün kazandığım para hatırımda değil ama o adamın yüzünü hiç unutmadım.

Metne göre Hüsnü Usta'ya getirilen saatlerde geçmişten bugüne neler değişmiştir? Saatlerin sayısı ve getirilme amacı bakımından yazınız.

Sayı bakımından: ……

……

Getirilme amacı bakımından: ……

……

Cevap anahtarı için instagram @mehmetakif.unaldi

T.O.7.7. Metnin derin anlamını belirlemeye yönelik basit çıkarımlar yapabilme

Otobüs her durakta biraz daha boşaldı. Son durağa üç kişi kaldı: şoför, camına başını dayamış uyuklayan bir adam ve dizlerinin üstünde bir buket papatyayı iki eliyle tutan Kerim. Buketin jelatini her virajda hışırdıyordu. Papatyalardan birinin başı eğilince Kerim onu parmağıyla usulca doğrulttu. Pencereden devlet hastanesinin ışıklı tabelası göründüğünde ayağa kalktı, gömleğinin yakasını düzeltti, derin bir nefes aldı. Kapı açılırken şoför dikiz aynasından ona baktı:

— Geçmiş olsun evlat.

Metinde Kerim'in nereye ve ne amaçla gittiği açıkça söylenmemiştir. Bu konuda ne çıkarılabilir? Çıkarımınızı dayandırdığınız ipuçlarını da yazınız.

Çıkarımım: ……

……

Dayandığım ipuçları: ……

……

Cevap anahtarı için instagram @mehmetakif.unaldi

@mehmetakif.unaldi ORTAOKULU 7. SINIF 1. DÖNEM 1. YAZILI (2. Senaryo)

T.O.7.14. Bilgilendirici metinlerde metin yapılarından hareketle önemli bilgileri belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

TAŞIN İÇİNDEKİ ŞEHİR: DERİNKUYU

Bir Duvarın Ardından Çıkan Şehir

1963 yılında Nevşehir'in Derinkuyu ilçesinde evini onaran bir adam, bodrum katındaki duvarı yıkınca karşısında karanlık bir geçit buldu. Geçidin ardında kat kat aşağıya inen odalar, tüneller ve merdivenler vardı. Böylece bugün Derinkuyu Yeraltı Şehri olarak bilinen yapı gün yüzüne çıkmış oldu.

Taşın İçinde Gündelik Hayat

Şehir, bölgedeki yumuşak volkanik kayaya, yani **tüf**e oyulmuştur. Yaklaşık 85 metre derinliğe inen yapının sekiz katı bugün ziyarete açıktır. Katlarda ahırlar, mutfaklar, kilerler, su kuyuları, ibadet alanları ve yatakhaneler bulunur. Tehlike anında koridorlar, yerinde döndürülerek kapatılan ve her biri yüzlerce kilo ağırlığındaki yuvarlak **sürgü taşları**yla içeriden kilitlenirdi.

Nefes Alan Şehir

Yerin onlarca metre altında insanların nasıl nefes alabildiği ziyaretçilerin en çok merak ettiği konudur. Şehrin içinde yukarıdan aşağıya uzanan **havalandırma bacaları** temiz havanın en alt katlara kadar ulaşmasını sağlar. Bu bacalardan bazıları aynı zamanda kuyu olarak da kullanılmıştır.

BİLGİ KUTUSU: *Derinkuyu, Kapadokya'daki onlarca yeraltı şehrinden yalnızca biridir. Bölge, 1985 yılında "Göreme Millî Parkı ve Kapadokya" adıyla UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alınmıştır.*

Bu metni, yapısal özelliklerini dikkate alarak inceleyiniz ve aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Havalandırmanın nasıl sağlandığını öğrenmek isteyen bir okur hangi ara başlığa bakmalıdır?

……

b) Metinde ara başlıklara yer verilmesinin okura sağladığı kolaylık nedir?

……

……

c) Metinde bazı kavramların koyu yazılmasının amacı nedir? "Bilgi Kutusu" bölümü metne ne katmaktadır?

……

……

Cevap anahtarı için instagram @mehmetakif.unaldi

T.O.7.15. Bilgilendirici metinde anahtar kelimeleri belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

Gece gökyüzüne baktığınızda kaç yıldız görebiliyorsunuz? Büyük şehirlerde yaşayanlar için bu sorunun cevabı çoğu zaman "birkaç tane"dir. Bunun sebebi ışık kirliliğidir. Sokak lambalarından, reklam panolarından ve binalardan gökyüzüne doğru saçılan yapay ışık, şehrin üstünü ince bir sis gibi örter ve yıldızların sönük ışığını bastırır.

Işık kirliliği yalnızca gece manzarasını elimizden almaz. Geceleri göç eden bazı kuş türleri şehir ışıklarına yönelerek rotalarını şaşırır. Kumsalda yumurtadan çıkan deniz kaplumbağası yavruları, ay ışığının denizdeki parıltısı yerine sahildeki lambalara doğru sürünür. Gece boyunca açık kalan ışıklar insanların uyku düzenini de bozabilir. Oysa çözüm sanıldığı kadar zor değildir: Işığı yalnızca ihtiyaç duyulan yere ve aşağıya doğru yönlendiren lambalar kullanmak, gereksiz aydınlatmaları kapatmak yeterlidir.

Bu metnin anahtar kelimelerinden dört tanesini yazınız. Yazdığınız kelimelerden birinin neden anahtar kelime olduğunu açıklayınız.

…… …… …… ……

Açıklama: ……

……

Cevap anahtarı için instagram @mehmetakif.unaldi

@mehmetakif.unaldi ORTAOKULU 7. SINIF 1. DÖNEM 1. YAZILI (2. Senaryo)

T.Y.7.3. Yazısında içerik ve yapıya yönelik seçimlerini yönetebilme

Okulunuzun 7. sınıf öğrencileri, Kasım ayının ilk cumartesi günü velileri ve bir orman mühendisiyle birlikte okulun arka bahçesine 120 fidan dikti. Fidanların her birine, onu diken öğrencinin adının yazılı olduğu küçük bir tahta etiket asıldı.

Bu olayı önce okul gazetesi için bir haber metni, ardından o akşam yazdığınız bir günlük sayfası olarak yazınız.

Okul Gazetesi İçin Haber	Günlüğüme

Cevap anahtarı için instagram @mehmetakif.unaldi

T.Y.7.21. Yazım kuralları ve noktalama işaretlerini uygulayabilme

Aşağıdaki cümlelerde kesme işaretinin (’) kullanılması gereken yerlere kesme işareti koyarak cümleleri doğru biçimde yeniden yazınız. Gereksiz yere kesme işareti kullanmamaya dikkat ediniz.

- Ayşe Hanımın kızı geçen yıl Erzurumdaki üniversiteyi kazandı.

……

- Türkçenin zenginliğini en iyi Yunus Emrenin şiirlerinde görürüz.

……

- İstanbullu misafirlerimiz Karadenizin yaylalarına hayran kaldı.

……

- Bu yıl 23 Nisanda okulumuzda TRTnin bir ekibi çekim yaptı.

……

@mehmetakif.unaldi ORTAOKULU 7. SINIF 1. DÖNEM 1. YAZILI (2. Senaryo)

https://fenomenkitap.com.tr/ adresinden ve Kurmay Yayınları bayilerinden yedinci sınıf düzeyinde hazırladığımız kaynaklara ulaşabilirsiniz.

@mehmetakif.unaldi ORTAOKULU 7. SINIF 1. DÖNEM 1. YAZILI (2. Senaryo)

CEVAP ANAHTARI (2. SENARYO)

T.O.7.5. Metnin yüzey anlamını belirleyebilme

KIRK YILLIK SAATÇİ

Bursa'nın Tahtakale Çarşısı'nda kırk yıldır saat tamir eden Hüsnü Usta ile dükkânında konuştuk.

— Bu mesleğe nasıl başladınız?

— On iki yaşındaydım. Babam beni mahalledeki saatçi Rıza Efendi'nin yanına çırak verdi. İlk yıl bana tek bir saate bile dokundurmadı. Dükkânı süpürür, çay taşır, onun ellerini izlerdim.

— Artık herkesin cebindeki telefonda saat var. İşleriniz azalmadı mı?

— Azaldı tabii. Eskiden günde on beş saat gelirdi, şimdi haftada beş altı tane geliyor. Ama gelenlerin çoğu ya dedesinden kalma bir cep saati getiriyor ya da annesine düğününde takılmış bir kol saati. Artık kimse saatini, vakti öğrenmek için tamir ettirmiyor; hatırası durmasın diye getiriyor.

— Sizi en çok uğraştıran saat hangisiydi?

— Yetmiş yıllık bir İsviçre saati. Bozulan parçası çoktandır üretilmiyordu. Üç hafta uğraştım, parçayı pirinçten kendim törpüleyip yaptım. Saat tıklamaya başlayınca sahibi dükkânın ortasında ağladı. O gün kazandığım para hatırımda değil ama o adamın yüzünü hiç unutmadım.

Metne göre Hüsnü Usta'ya getirilen saatlerde geçmişten bugüne neler değişmiştir? Saatlerin sayısı ve getirilme amacı bakımından yazınız.

Sayı bakımından: Eskiden günde on beş saat gelirken şimdi haftada yalnızca beş altı saat gelmektedir.

Getirilme amacı bakımından: Eskiden saatler vakti öğrenmek için tamir ettirilirken bugün dededen kalan cep saati, düğün hediyesi kol saati gibi hatıra değeri taşıyan saatler, hatıraları yaşatmak için getirilmektedir.

T.O.7.7. Metnin derin anlamını belirlemeye yönelik basit çıkarımlar yapabilme

Otobüs her durakta biraz daha boşaldı. Son durağa üç kişi kaldı: şoför, camına başını dayamış uyuklayan bir adam ve dizlerinin üstünde bir buket papatyayı iki eliyle tutan Kerim. Buketin jelatini her virajda hışırdıyordu. Papatyalardan birinin başı eğilince Kerim onu parmağıyla usulca doğrulttu. Pencereden devlet hastanesinin ışıklı tabelası göründüğünde ayağa kalktı, gömleğinin yakasını düzeltti, derin bir nefes aldı. Kapı açılırken şoför dikiz aynasından ona baktı:

— Geçmiş olsun evlat.

Metinde Kerim'in nereye ve ne amaçla gittiği açıkça söylenmemiştir. Bu konuda ne çıkarılabilir? Çıkarımınızı dayandırdığınız ipuçlarını da yazınız.

Çıkarımım: Kerim, hastanede yatan bir yakınını ziyarete gitmektedir. Bu kişi onun için değerlidir ve Kerim bu ziyaret konusunda heyecanlı ya da kaygılıdır.

Dayandığım ipuçları: Elinde özenle taşıdığı bir buket çiçek olması, hastanenin önündeki durakta inmesi, şoförün ona "Geçmiş olsun." demesi, inmeden önce yakasını düzeltip derin bir nefes alması.

@mehmetakif.unaldi ORTAOKULU 7. SINIF 1. DÖNEM 1. YAZILI (2. Senaryo)

T.O.7.14. Bilgilendirici metinlerde metin yapılarından hareketle önemli bilgileri belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

TAŞIN İÇİNDEKİ ŞEHİR: DERİNKUYU

Bir Duvarın Ardından Çıkan Şehir

1963 yılında Nevşehir'in Derinkuyu ilçesinde evini onaran bir adam, bodrum katındaki duvarı yıkınca karşısında karanlık bir geçit buldu. Geçidin ardında kat kat aşağıya inen odalar, tüneller ve merdivenler vardı. Böylece bugün Derinkuyu Yeraltı Şehri olarak bilinen yapı gün yüzüne çıkmış oldu.

Taşın İçinde Gündelik Hayat

Şehir, bölgedeki yumuşak volkanik kayaya, yani **tüf**e oyulmuştur. Yaklaşık 85 metre derinliğe inen yapının sekiz katı bugün ziyarete açıktır. Katlarda ahırlar, mutfaklar, kilerler, su kuyuları, ibadet alanları ve yatakhaneler bulunur. Tehlike anında koridorlar, yerinde döndürülerek kapatılan ve her biri yüzlerce kilo ağırlığındaki yuvarlak **sürgü taşları**yla içeriden kilitlenirdi.

Nefes Alan Şehir

Yerin onlarca metre altında insanların nasıl nefes alabildiği ziyaretçilerin en çok merak ettiği konudur. Şehrin içinde yukarıdan aşağıya uzanan **havalandırma bacaları** temiz havanın en alt katlara kadar ulaşmasını sağlar. Bu bacalardan bazıları aynı zamanda kuyu olarak da kullanılmıştır.

BİLGİ KUTUSU: *Derinkuyu, Kapadokya'daki onlarca yeraltı şehrinden yalnızca biridir. Bölge, 1985 yılında "Göreme Millî Parkı ve Kapadokya" adıyla UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alınmıştır.*

Bu metni, yapısal özelliklerini dikkate alarak inceleyiniz ve aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) "Nefes Alan Şehir" ara başlığına bakmalıdır.

b) Ara başlıklar metni bölümlere ayırır; okur hangi bölümde hangi bilginin bulunduğunu önceden görür, aradığı bilgiye metnin tamamını okumadan hızla ulaşır.

c) Koyu yazılan kavramlar (tüf, sürgü taşları, havalandırma bacaları) metindeki önemli terimlere dikkat çeker. "Bilgi Kutusu" ise asıl konuyla ilgili ek bir bilgi (Kapadokya'daki diğer yeraltı şehirleri ve UNESCO listesi) vererek konuyu daha geniş bir çerçevede görmemizi sağlar.

T.O.7.15. Bilgilendirici metinde anahtar kelimeleri belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

Gece gökyüzüne baktığınızda kaç yıldız görebiliyorsunuz? Büyük şehirlerde yaşayanlar için bu sorunun cevabı çoğu zaman "birkaç tane"dir. Bunun sebebi ışık kirliliğidir. Sokak lambalarından, reklam panolarından ve binalardan gökyüzüne doğru saçılan yapay ışık, şehrin üstünü ince bir sis gibi örter ve yıldızların sönük ışığını bastırır.

Işık kirliliği yalnızca gece manzarasını elimizden almaz. Geceleri göç eden bazı kuş türleri şehir ışıklarına yönelerek rotalarını şaşırır. Kumsalda yumurtadan çıkan deniz kaplumbağası yavruları, ay ışığının denizdeki parıltısı yerine sahildeki lambalara doğru sürünür. Gece boyunca açık kalan ışıklar insanların uyku düzenini de bozabilir. Oysa çözüm sanıldığı kadar zor değildir: Işığı yalnızca ihtiyaç duyulan yere ve aşağıya doğru yönlendiren lambalar kullanmak, gereksiz aydınlatmaları kapatmak yeterlidir.

Bu metnin anahtar kelimelerinden dört tanesini yazınız. Yazdığınız kelimelerden birinin neden anahtar kelime olduğunu açıklayınız.

ışık kirliliği yapay ışık göç eden kuşlar / deniz kaplumbağası uyku düzeni

(Gökyüzü, yıldız, sokak lambası, aydınlatma da kabul edilir.)

Açıklama: "Işık kirliliği" anahtar kelimedir; çünkü metnin konusu doğrudan bu kavramdır. Metindeki bütün bilgiler (yıldızların görünmemesi, hayvanların yön şaşırması, uyku düzeninin bozulması, çözüm önerileri) bu kavramın etrafında şekillenir.

@mehmetakif.unaldi ORTAOKULU 7. SINIF 1. DÖNEM 1. YAZILI (2. Senaryo)

T.Y.7.3. Yazısında içerik ve yapıya yönelik seçimlerini yönetebilme

Okulunuzun 7. sınıf öğrencileri, Kasım ayının ilk cumartesi günü velileri ve bir orman mühendisiyle birlikte okulun arka bahçesine 120 fidan dikti. Fidanların her birine, onu diken öğrencinin adının yazılı olduğu küçük bir tahta etiket asıldı.

Bu olayı önce okul gazetesi için bir haber metni, ardından o akşam yazdığınız bir günlük sayfası olarak yazınız.

Okul Gazetesi İçin Haber	**Günlüğüme**
Okul Bahçesine 120 Fidan Okulumuzun 7. sınıf öğrencileri, cumartesi günü velileri ve bir orman mühendisiyle birlikte okulun arka bahçesine 120 fidan dikti. Orman mühendisi, öğrencilere fidanın nasıl dikileceğini ve ilk yıllarda nasıl bakılacağını uygulamalı olarak anlattı. Her fidana, onu diken öğrencinin adının yazılı olduğu bir etiket asıldı. Okul müdürü, fidanların bakımının öğrenciler tarafından nöbetleşe yapılacağını açıkladı.	7 Kasım, Cumartesi Sevgili günlük, bugün ellerim çamur içinde ama çok mutluyum. Sabah babamla okula gittik. Benim fidanım küçük bir çınar. Etiketine adımı yazarken içimden "Sen büyüdükçe ben de büyüyeceğim." dedim. Orman mühendisi, çınarların yüzlerce yıl yaşayabildiğini söyleyince bir an torunlarımın bu ağacın gölgesinde oturduğunu hayal ettim...

Değerlendirme: Haber metninde başlık, 5N1K sorularının cevapları, nesnel ve üçüncü kişili anlatım; günlükte tarih, birinci kişili anlatım, kişisel duygu ve düşünceler aranır.

T.Y.7.21. Yazım kuralları ve noktalama işaretlerini uygulayabilme

Aşağıdaki cümlelerde kesme işaretinin (') kullanılması gereken yerlere kesme işareti koyarak cümleleri doğru biçimde yeniden yazınız. Gereksiz yere kesme işareti kullanmamaya dikkat ediniz.

- Ayşe Hanımın kızı geçen yıl Erzurumdaki üniversiteyi kazandı.

Ayşe Hanım'ın kızı geçen yıl Erzurum'daki üniversiteyi kazandı.

- Türkçenin zenginliğini en iyi Yunus Emrenin şiirlerinde görürüz.

Türkçenin zenginliğini en iyi Yunus Emre'nin şiirlerinde görürüz. ("Türkçenin" kesme işareti almaz.)

- İstanbullu misafirlerimiz Karadenizin yaylalarına hayran kaldı.

İstanbullu misafirlerimiz Karadeniz'in yaylalarına hayran kaldı. (Yapım eki alan "İstanbullu" kesme işareti almaz.)

- Bu yıl 23 Nisanda okulumuzda TRTnin bir ekibi çekim yaptı.

Bu yıl 23 Nisan'da okulumuzda TRT'nin bir ekibi çekim yaptı.

BAŞARILAR DİLERİM

@mehmetakif.unaldi